

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

De obiecto consensus. Quæstio 48.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

Ad tertium dicendum, quod non iurant nisi illa conditione subintellecta, si illis placuerit, & ipsi obligantur ad eos bona fide inducendum.

potest Pa
pa cogere
ut quis
episcopa-
tum susci-
piat.

Ad quartum dicendum, quod dicunt quidam, quod Papa non potest præcipere alicui quod accipiat Episcopatum: quia consensus debet liber esse. Sed hoc posito, periret ecclesiasticus ordo: nisi enim aliquis posset cogi ad suscipiendum regimen Ecclesie, Ecclesia conseruari non posset: cum quandoque illi qui sunt idonei ad hoc, nolint suscipere nisi coacti. Et ideo dicendum, quod non est simile hinc inde, quia non est aliqua corporalis seruitus in matrimonio spirituali sicut in corporali: est enim spirituale matrimonium sicut quoddam officium dispensandæ rei publicæ: præsertim Corinthiorum quarto, Sic nos exultimet homo ut ministros, &c.

QVÆST. XLVIII.

De obiecto consensus, in duos articulos diuisa.

197

Thom. 4.
d. 28. a. 4
refertur
17. q. 1. c.
Volenti-
bus, & d.
27. cap. 5.
Volenti-
bus. Id
etiam ha-
bet Aug.
in lib. de
bono vi-
duitatis,
c. 9. to 4.
& in lib.
de fide ad
Petrum,
6. 42. to. 3

DEinde considerandum est de obiecto consensus.

¶ Circa quod quærentur duo.

¶ Primo, vtrum consensus, qui facit matrimonium, sit consensus in carnalem copulam?

¶ Secundo, vtrum consensus in aliquam propriam causam inhonestam, faciat matrimonium?

ARTIC. I.

Vtrum consensus qui facit matrimonium, sit consensus in carnalem copulam?

AD primum sic proceditur. Videtur, quod consensus, qui facit matrimonium, sit consensus in carnalem copulam. Dicit enim Hieronymus f. cupidis uolentibus uirginitatem, nõ solum nubere, sed etiam uelle nubere, damnabile est. Sed non esset damnabile nisi esset uirginitati contrarium, cui nuptiæ non contrariantur, nisi ratione carnalis copulæ. Ergo consensus uoluntatis qui est in nuptijs, est in carnalem copulam.

¶ 2 Præterea, Omnia quæ sunt in matrimonio i-

ter virum & vxorem, possunt esse licita inter fratrem & fororem, excepta carnali copula. Sed non potest licite inter eos fieri consensus matrimonialis. Ergo consensus matrimonialis est consensus in carnalem copulam.

¶ 3 Præterea, Si mulier dicat vero, Consentio in te, dum tamen non cognosceas me, non est consensus matrimonialis: quia aliquid est ibi contra substantiam prædicti consensus. Sed non esset, nisi dictus consensus esset in carnalem copulam. Ergo, &c.

¶ 4 Præterea, In qualibet re initium consummationi respondet. Sed matrimonium consummatur per carnalem copulam. Ergo cum initietur per consensum, videtur quod consensus fit in carnalem copulam.

Gratian. 27. q. 2. c. 34.

SED contra, Nullus consentiens in carnalem copulam, est virgo mente & carne. Sed beatus Ioan. Euang. post consensum nuptialem fuit virgo mente & carne. Ergo non consentit in carnalem copulam.

¶ Præterea, Effectus respondet causæ. Sed consensus est causa matrimonij. Cum ergo de essentia matrimonij non sit carnalis copula, videtur quod hic consensus, qui matrimonium causat, fit in carnalem copulam.

q. 45. a. 1

RESPONDEO dicendum, quod consensus, qui matrimonium facit, est consensus in matrimonium: quia effectus proprius voluntatis est ipsum volitum. Unde licet carnalis copula se habet ad matrimonium, ita consensus qui matrimonium causat, est in carnalem copulam. Matrimonium autem (ut supra dictum est) non est essentialiter ipsa coniunctio carnalis, sed quedam associatio viri & vxoris in ordine ad carnalem copulam, & alia quæ ex consequenti ad virum & vxorem pertinent, secundum quod eis datur potestas in inuicem respectu carnalis copulæ: & hæc associatio, coniugalis copula dicitur. Unde patet, quod tunc dixerunt illi, qui dixerunt quod consentire in matrimonium, est consentire in carnalem copulam.

q. 44. a. 1 cor. c. 9. 45. ar. 1. ad 2.

Explicit, non enim debet intelligi simpliciter, non explicite: non enim debet intelligi

Cc 3 nisi

nisi sicut implicite continetur effectus in sua causa: quia potestas carnalis copulæ, in qua consentitur, est causa carnalis copulæ: sicut potestas vendi re sua, est causa usus.

Ad primum ergo dicendum, quod consensus in matrimonium, idè est damnabilis post votum virginis, quia per talem consentum datur potestas ad id quod non licet: sicut peccaret qui daret potestatem accipiendi illud alteri, quod ipse in deposito habet, non solum in hoc quod ei actualiter traderet. De consensu * autem beatæ Virginis infra dicitur.

vide De-
cret caus
sa 27. q.
2. c. 42.

Ad secundum dicendum, quod inter fratrem & sororem non potest esse potestas in inuicem ad carnalem copulam, sicut nec licite carnalis copulæ: & idè ratio non sequitur.

Ad tertium dicendum, quod illa conditio explicita non solum actui, sed etiam potestati contraria est copulæ carnalis: & idè est contraria matrimonio.

Ad quartum dicendum, quod initium matrimonium responderet consummato, sicut habitus vel potestas actui qui est operatio.

Rationes autem in contrarium ostendunt, quod non fit consensus in carnalem copulam explicitè: & hoc est verum.

ARTIC. II.

Vtrum matrimonium possit esse ex consensu alicuius in aliquam, propter causam inhonestam?

198
Tho. 4. d.
30. q. 1.
art. 3. q.
unica.

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod matrimonium non possit esse ex consensu alicuius in aliquam, propter causam inhonestam. Vnius enim causæ vnica est ratio. Sed matrimonium est vnicum sacramentum. Ergo non potest fieri ex alterius intentione, quam illius ad quem à Deo institutum est, scilicet ad procreationem prolis.

¶ 2 Præterea, coniunctio matrimonij est à Deo, ut patet Matt. 19. Quod Deus coniunxit, homo non separet. Sed coniunctio quæ fit propter turpes causas, non est à Deo. Ergo non est matrimonium.

¶ 3 Præ-

¶ 3 Præterea, In alijs sacramentis si non seruetur intentio Ecclesiæ, non est verum sacramentum. Sed intentio Ecclesiæ in sacramento matrimonij, non est ad aliquam turpem causam. Ergo si ex aliqua turpi causa matrimonium contrahatur, non erit verum matrimonium.

¶ 4 Præterea, Secundum Boetium *, cuius finis bonus est, ipsum quoque bonum est. Sed matrimonium semper est bonum. Ergo non est matrimonium, si propter malum finem fiat.

Boetius in Top. in loco a causa finali.

¶ 5 Præterea, Matrimonium significat coniunctionem Christi & Ecclesiæ. Sed ibi non cadit aliqua turpitudine. Ergo nec matrimonium potest contrahi, propter aliquam turpem causam.

SED contra est, quod qui baptizat alium intentione lucrandi, verè baptizat. Ergo & qui contrahit cum aliqua, intentione lucri, verum est matrimonium.

¶ Præterea, Hoc idem probant exempla & auctoritates, quæ ponuntur in littera *.

li. 4. sent. d. 2. §. C

RESPONDEO dicendum, quòd causa finalis matrimonij potest accipi dupliciter, scilicet per se, & per accidens. Per se quidem causa matrimonij est, ad quam matrimonium est de se ordinatum: & hæc semper bona est, scilicet procreatio prolis, & vitatio fornicationis. Sed per accidens causa finalis ipsius est, quæ, quod contrahentes intendunt ex matrimonio, quia hoc quod ex matrimonio intenditur, confertur ad matrimonium, & priora non variantur ex posterioribus, sed è conuerso: idè ex illa causa non recipit matrimonium bonitatem vel malitiam, sed ipsi contrahentes, quorum est finis per se: & quia causas per accidens sunt infinitæ, idè infinitæ tales causas possunt esse in matrimonio, quarum sunt quædam honestæ, & quædam inhonestæ.

Ad primum ergo dicendum, quòd verum est de causa per se & principali, sed quod habet vnum finem per se & principalem, potest habere plures fines secundarios per se, & infinitos per accidens.

C c 4 Ad

Ad secundum dicendum, quod coniunctio potest accipi pro ipsa relatione, quæ est matrimonium; & talis semper est à Deo, & bona est à quacunque fiat causa: vel pro actu eorum qui coniunguntur, & sic est quandoque mala, & non est à Deo, simpliciter loquendo. Nec est inconueniens quod aliquis effectus sit à Deo, cuius causa est mala: sicut proles que ex adulterio * suscipitur. Non enim est ex illa causa, in quantum est mala, sed in quantum habet aliquid de bono, secundum quod est à Deo, quamuis non simpliciter sit à Deo.

* alias, concipitur.

Ad tertium dicendum, quod intentio Ecclesie, qua intendit sacramentum tradere, est de necessitate cuiuslibet sacramenti, ita quod ea non obseruata, nihil in sacramentis agitur. Sed intentio ecclesie, qua intendit utilitatem ex sacramento prouenientem, est de bene esse sacramenti, & non de necessitate eius: unde si non obseruetur, nihilominus est verum sacramentum: sed tamen prætermittens hanc intentionem, operatur; sicut si in Baptismo non intendatur sanitas mentis, quam ecclesia intendit. Et similiter ille, qui intendit matrimonium contrahere, quamuis * matrimonium non ordinet ad illum finem, quem ecclesia intendit, nihilominus verum matrimonium contrahit.

* alias, eius intentio ordinatur.

Ad quartum dicendum, quod illud malum in quantum non est finis matrimonij, sed contrahentium.

Ad quintum dicendum, quod ipsa unio est signum coniunctionis Christi & Ecclesie, & non operatio vnitorum: & ideo ratio non sequitur.

QVÆST. XLIX.

De bonis matrimonij, in sex articulos diuisa.

Consequenter considerandum est de bonis matrimonij.

- ¶ Circa quod quaruntur sex.
- ¶ Primo, vtrum debeant haberi aliqua bona ad contrahendum matrimonium?
- ¶ Secundo, vtrum sufficienter assignentur?